

Document de rèplica al Document del DTS signat pel Conseller Damià Calvet lliurat el 30 de juliol de 2020 a la Mesa del Parlament de Catalunya, sobre la Moció 159/XII de moratòria a nous projectes d'incineració de residus.

1. Demanem la retirada d'una resposta plena d'errors.

“En el sector de residus, l'activitat que més contribueix a les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) és la deposició controlada de residus als abocadors. La valorització energètica dels residus té un pes molt menor segons les dades oficials dels inventaris d'emissions de GEH de la UE.

D'acord amb les dades dels inventaris oficials de GEH de Catalunya, les emissions de CO₂eq derivades de la incineració de residus, representen una fracció petita del total de les emissions de GEH de Catalunya. En el període que va del 2013 al 2017, les emissions associades a la incineració de residus s'han situat al voltant de les 14.400 t CO₂eq, la qual cosa representa un 0,03% del total d'emissions de GEH.

En canvi en el mateix període, les emissions de GEH derivades dels abocadors s'ha situat al voltant de les 1,9 M t CO₂eq, és a dir un 4,5% del total de les emissions de GEH de Catalunya. Aquest fet es deu, entre d'altres coses, a que el principal gas emès als abocadors és el metà, amb un potencial d'escalfament 25 vegades superior al del diòxid de carboni. Per tant, la valorització energètica de residus no suposa un increment en l'emissió de gasos si ho comparem amb els abocaments.”

RESPOSTA:

El document que el conseller Damià Calvet i Valera va lliurar al Parlament de Catalunya conté greus errors que l'invaliden totalment com argument a favor de continuar i ampliar la capacitat d'incineració de recursos a Catalunya. La Plataforma Ciutadana Residu Zero considera que el Departament de la Generalitat hauria de retirar el document i lliurar-ne un altre que esmeni aquests greus errors i les conclusions que se'n deriven a partir de les dades falses per oposar-se a la resolució aprovada pel Parlament. La màxima institució representativa de Catalunya va aprovar una moratòria de nous projectes incineradores, mentre no s'aprovi una nova Llei de Prevenció de Residus.

El document enviat al Parlament de Catalunya com a resposta afirma que les emissions anuals de GEH de la incineració de residus domiciliaris i municipals són de «14.400 tones de CO₂ equivalent.» Aquesta dada, totalment errònia, permet falsejar la conclusió segons que a Catalunya la incineració «representa un 0,03% del total d'emissions de GEH». La incineradora de Barcelona, ella sola, va emetre 326.935 tones de CO₂ eq l'any 2016, segons xifres facilitades per l'empresa pública TERSA, gestora de la planta. (!).

Del total de les 14.400 tones de CO₂ eq no se n'especifica ni any ni el nombre ni la ubicació de les incineradores de residus considerades que hi ha a Catalunya (Girona, Tarragona, Mataró i Barcelona). Aquesta xifra tampoc no especifica si inclou les emissions atribuïbles a la incineració

en cimiteres (un dels sectors més productors de GEH) i altres instal·lacions industrials, de Combustibles Derivats dels Residus (CDR) que substitueixen el combustible utilitzat. Tampoc no es consideren les emissions de GEH dels residus exportats fora de Catalunya, ni els residus industrials que són incinerats actualment a diferents plantes.

Al document es considera que l'abocament dels residus comporta l'emissió de 1,9 Mt de CO₂ eq, contra les 14.400 tones de la incineració. Tampoc no es precisa si es sumen els residus de la incineració que van a l'abocador.

Segons l' "Informe de progrés del compliment dels objectius de reducció d'emissions de GEH. Avaluació d'emissions a Catalunya, 1990-2017" elaborat per la OCCC, les emissions de GEH del sector dels residus van ser de 2,5 Mt CO₂ eq és a dir un 35% per sobre dels valors de referència de 1990.

Per tal d'assolir l'objectiu de reducció és necessari que se segueixi una reducció lineal i continua de les emissions entre 2013 i 2020. No obstant, l'únic àmbit on no només no han disminuït les emissions, sinó que han incrementat, ha sigut en el de *Residus*.

Respecte als arguments per justificar la incineració de residus hi ha greus desajustos i distorsions de la normativa comunitària de residus i un incompliment de la política de la Comissió Europea respecte l'emergència climàtica. Es desconsidera fraudulentament l'impacte climàtic dels residus, es vol perpetuar la incineració i l'abocament de recursos en una visió esbiaixada que menysté la prioritat de reduir, reutilitzar i reciclar els recursos que ara s'incineren o aboquen sense aprofitament. A més d'incomplir la jerarquia de la Unió Europea el reciclatge net de residus domèstics i municipals l'any 2019 no arriba al 40%% quan hauria de ser del 55%, segons el PRECAT20.

la PCRZ i Ecologistes de Catalunya considerem del tot necessari que, en el marc de l'emergència climàtica declarada, una comissió independent analitzi l'impacte climàtic real que té l'actual generació de residus domèstics, municipals, comercials i industrials. Per les entitats i els ecologistes, tot aquest espectacle no tindria lloc si s'hagués aprovat una nova llei de prevenció de residus, la Llei Catalana Residu Zero.

2. No es cert que sols per temes urbanístics es puguin aplicar moratòries.

"La normativa ambiental no preveu a dia d'avui la possibilitat d'establir moratòries, a diferència de la normativa urbanística. De fet, quan en el Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de gestió de residus es va establir una moratoria per a determinats tipus d'activitats de gestió de residus, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya la va anul·lar pel fet que la normativa ambiental no preveia aquest tipus de moratòries (sentència de 29 de juny de 2018 dictada en el recurs contenciós-administratiu 4/2014).

Les autoritzacions ambientals tenen un caràcter regiat i no discrecional, i per tant, si concorren els requisits i pressupòsits legals i reglamentaris establerts, l'autorització ha de ser tramitada, sense que l'administració disposi de cap marge de discrecionalitat al respecte.

Així mateix, amb la Directiva de Serveis, transposada per la Llei 17/2009, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici, si una empresa vol instal·lar-se i el projecte presentat compleix la legislació vigent, l'Administració no pot denegar la seva implantació sota qualsevol criteri discrecional."

RESPOSTA:

A la STSJ de 29 de juny de 2018 dictada en el Recurs 4/2014 que al·lega el DTS, s'impugnava l'acord del Govern de la Generalitat de Catalunya GOV/158/2013, de 12 de novembre, que establiria una pròrroga per 2 anys de la moratòria en l'admissió a tràmit de sol·licituds corresponents a infraestructures de gestió de residus relatives a dipòsits controlats de classe II (Acord GOV/105/2012), des del 26 d'octubre de 2013 fins la aprovació del Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus Municipals (PTSIGRM).

Els Plans territorials parcials o sectorials no constitueixen instruments de desenvolupament del planejament "urbanístic", sinó del "territorial". Per tant, la matèria objecte del procediment és aliena a l'urbanisme, excepte pel deure de coherència i subordinació dels Plans Urbanístics respecte les determinacions contingudes en els Plans Territorials.

Així, no resulten d'aplicació les disposicions sobre suspensió de l'atorgament de llicències i autoritzacions contemplades a la normativa urbanística (únicament per garantir l'aplicació del planejament urbanístic futur, no el territorial o sectorial).

El primer que cal remarcar és que la sentència que al·lega el DTS anul·la un Acord de pròrroga d'una moratòria (no la moratòria *per se*) en l'admissió a tràmit de sol·licituds d'inici d'activitats de gestió de residus a dipòsits controlats, quedant subjecte a l'aprovació d'un Pla Territorial Sectorial. Aquesta qüestió difereix respecte l'objecte material del present cas, doncs el Parlament insta al Govern català a establir una moratòria per a l'admissió a tràmit de projectes d'incineració de residus i la suspensió de qualsevol tramitació en curs fins que no s'aprovi d'una disposició amb rang de Llei que contempli els objectius europeus en relació a la gestió de residus. La nova Llei de Prevenció de Residus (Llei catalana Residu Zero) està en procés de consulta pública.

En qualsevol cas, no pot entendre's com a jurisprudència una única sentència de la que no pot extreure's una norma de caràcter general que pugui influir en posteriors casos. En aquest sentit, l'article 1.6 del Codi Civil estableix que la jurisprudència la formarà la doctrina que de manera *reiterada* estableixi el Tribunal Suprem a l'interpretar i aplicar la Llei, el costum i els principis generals del dret.

La moratòria per a la tramitació d'autoritzacions ambientals per a nous projectes d'incineració mentre no s'aprovi una nova Llei de Prevenció de Residus (Llei catalana Residu Zero) és un mecanisme habilitat legalment i necessari per a promoure un canvi de model de gestió de residus que faci prevaldre la *Prevenció*, la *Preparació per a la reutilització* i la *Valorització material*, i no es destini recursos a les infraestructures de tractament final.

Els projectes per a incineradores o dipòsits controlats no es poden contemplar únicament com una activitat. Per a la seva autorització cal també incorporar un projecte urbanístic (Projecte d'actuacions especifiquen en sòl no urbanitzable o Pla especial urbanístic), l'aprovació d'una autorització ambiental amb declaració d'impacte ambiental, i la resta de permisos municipals (d'activitats, d'obres...), a més dels corresponents informes sectorials. Per tant, la moratòria que no contempla la normativa ambiental, es pot aplicar per altres vies. Es qüestió de voluntat.

Les autoritzacions han de ser tramitades, sí, però sovint les resolucions favorables són massa generoses amb les demandes dels promotors. Autoritzacions que els tribunals acaben anul·lant, ja sigui l'autorització completa (des del moment en que es va atorgar) o parcialment, deixant sense efecte les modificacions de canvi no substancial que incorporen. A tall d'exemple tenim el cas de l'abocador de Vacamorta, que s'ha de buidar, però tot i la sentència ferma i el requeriment del tribunal, l'administració no ha iniciat els treballs. També el cas de l'abocador de

Can Carreras, on els tribunals han considerat canvi substancial les modificacions que es van autoritzar com a canvi no substancial, atès que totes (8 en 4 anys) malgrat tramitar-se de manera individual, al final s'incorporen en el mateix expedient, i les anul·len.

A més la Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "El paper de la transformació dels residus en energia" Brussel·les, 26.1.2017 COM(2017) 34 final, diu clarament entre d'altres aspectes:

"Introduir una moratòria sobre les noves instal·lacions d'incineració i desmantellar les que siguin més antigues i menys eficients".

3. Greus errors en interpretar les Directives.

"La gestió de residus que es fa a Catalunya està orientada a donar compliment a la jerarquia europea de residus de la Directiva 2008/98/CE, i no s'aparta dels criteris que marca Europa. En la jerarquia de gestió de residus, la prevenció, la reutilització i la valorització material són les opcions prioritàries de gestió, per darrere hi ha la valorització energètica, però aquesta va per davant de la deposició en abocadors.

La política de gestió de residus s'ha d'orientar a disminuir la generació, aconseguir valoritzar tots aquells materials aprofitables i prioritzar el poder energètic d'aquells residus no valoritzables materialment abans que enviar-los a un abocador.

Tot i que aconseguim reciclar el 70% dels residus (la nova Directiva de residus 2018/851/UE estableix dos objectius per al 2035, el primer que s'augmentarà la preparació per a la reutilització i el reciclatge de residus municipals sigui d'un mínim del 65 % en pes i el segon que com a màxim pot anar a dipòsit controlat el 10% dels residus, el 20% de residus restant es molt difícil de reciclar i cal gestionar-los d'alguna manera. A més, tot i dedicar el màxim esforç i aplicar els instruments més efectius, cal disposar d'alternatives de gestió per aquests residus difícils de reciclar.

En aquest sentit, per a aquells residus no aprofitables materialment, després d'aplicar mesures de minimització, la valorització energètica és una eina més a contemplar en un model eficaç i alineat amb els objectius europeus que permeti reduir l'entrada de residus als dipòsits controlats i disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle".

RESPOSTA:

La Directiva de residus vigent és la 2018/851/UE i sobta que que al document es refereixi principalment a l'anterior Directiva 2008/98/CE.

La interpretació que es fa de la Directiva vigent de Residus 2018/581/CE, obvia especialment les disposicions innovadores que estableixen que ha d'haver-hi un canvi en la jerarquia del tractament del residus, en el sentit que la valorització energètica ja no es pot considerar com a valorització de residus sinó tractament finalista:

1.- Articles 3 i 11 bis. Canvi en la Prioritat de la gestió pública dels residus a la UE. La valorització energètica ja no es pot considerar ni comptabilitzar com a valorització dels residus, inclosa la metanització i la crema de biomassa. Tampoc es poden considerar recuperació els residus orgànics que s'obtenen a les plantes de tractament mecànico-biològiques (anomenades Ecoparcs a Catalunya).

2.- En tot els considerants i l'articulat: La prevenció, la reutilització i el reciclatge de materials han de ser la jerarquia d'actuació aplicada per totes les administracions de la UE.

L'escrit adreçat a la mesa del Parlament esmenta erròniament que la Directiva 2018/851 estableix el màxim del 10% dels residus que es poden destinar a Dipòsits Controlats l'any 2035, quan, de fet, aquest objectiu l'estableix l'article 5 de la Directiva 2018/850 que modifica la Directiva 1999/31/CE relativa a l'abocament de residus:

Insistim en què la resposta del DTS obvia la prioritització de la prevenció i la recuperació material també present en la Directiva 2018/850 que en el Considerant (10) estableix molt clarament que una reducció progressiva dels abocaments és necessària per prevenir impactes perjudicials a la salut humana i al medi ambient i per a garantir una valorització gradual i efectiva dels materials de residus econòmicament valuosos mitjançant una gestió de residus adequada, d'acord amb la jerarquia de residus de la Directiva 2008/98/CE. Aquesta reducció ha d'evitar la creació d'un excés de capacitat per al tractament de residus residuals, com seria el cas si es fes mitjançant la valorització energètica o el TMB (Tractament Mecànic-Biològic), ja que podria perjudicar la consecució dels objectius de la Unió Europea a llarg termini de Preparació per a la reutilització i de Reciclat dels residus municipals.

4. Abans que incinerar la prevenció i l'ecodisseny

“Tant en l'àmbit dels residus municipals com en el dels residus industrials, la valorització material és l'opció de gestió de residus prioritària i només s'han de destinar a valorització energètica aquells residus sense opció d'aprofitament material.

No es pot obviar que hi ha residus que és inviable aprofitar de forma material i altres residus que cal eliminar mitjançant processos tèrmics per assegurar-ne una correcta gestió (per exemple els residus amb riscos sanitaris)”.

RESPOSTA:

L'acceptació immobiliària que es posen en circulació residus que no es poden aprofitar de forma material porta a eternitzar (i de facto prioritzar) els tractaments de final de canonada. Considerem que allò que cal prioritzar i no es pot obviar és bastir ràpidament unes noves regulacions (Llei de prevenció i altres) i una reconversió industrial i econòmica per garantir que cap producte que no sigui reutilitzable, reparable, fàcilment reciclable o compostable es posi al mercat.

L'ecodisseny i l'aplicació de la Responsabilitat Ampliada del Productor són eines imprescindibles per assolir aquest objectiu.

La correcta gestió dels residus sanitaris de risc biològic (grup III) és l'esterilització i, prèviament, una correcta separació en el lloc de producció, segons marquen la normativa vigent a Catalunya.

No hi ha residus que “cal eliminar”, si us plau, els residus no s'eliminen, es transformen. I s'obvia que aquests processos d'incineració emeten GEH (si bé en menor quantitat que l'abocament) i són generadors de nous compostos de síntesi altament perillosos per la salut i el medi com compostos orgànics volàtils (COV's) i hidrocarburs aromàtics policíclics; metalls pesants; nanopartícules; ...

5. La política contradictòria de foment de l'abocament de residus.

“En tot cas, la jerarquia de gestió dels residus és un element fonamental de la Directiva 2008/98/CE que constitueix la base per a tota la gestió de residus. El primer és la prevenció, després la reutilització i el reciclatge abans que la valorització energètica, i aquesta abans que els dipòsits en abocadors antieconòmics i insostenibles que haurien d'evitar-se”.

RESPOSTA:

L'afany de la resposta del DTS per eludir la contradicció principal que emana de les Directives entre prevenció i reciclatge front tractament finalista per mirar de substituir-ho per una contraposició molt menys rellevant (la incineració com a mal menor front l'abocador), porta en aquesta afirmació que no es correspon amb la gestió ni els conflictes causats per les noves autoritzacions a nous abocadors.

Generalitat de Catalunya
gencat.cat

Agència de Residus de Catalunya

Instal·lacions per a la gestió de residus d'origen municipal a Catalunya.
Data de la consulta: 21 / 9 / 2020
Criteris de recerca:

Nom d'instal·lació	Tipus d'instal·lació	DIPÒSIT CONTROLAT
Comarca :	Qualsevol	

Nom	Població	Àmbit territorial
DIPÒSIT CONTROLAT D'HOSTALETS DE PIEROLA (CAN MATA)	ELS HOSTALETS DE PIEROLA	L'Anoia
DIPÒSIT CONTROLAT D'ORIS	ORIS	Osona
DIPÒSIT CONTROLAT DE BALAGUER	BALAGUER	La Noguera
DIPÒSIT CONTROLAT DE BANYOLES (PUIGALTER)	BANYOLES	El Pla de l'Estany
DIPÒSIT CONTROLAT DE BELLVER DE Cerdanya	BELLVER DE CERDANYA	La Cerdanya
DIPÒSIT CONTROLAT DE BERGA	BERGA	El Berguedà
DIPÒSIT CONTROLAT DE BEUDA	BEUDA	La Garrotxa
DIPÒSIT CONTROLAT DE BORGES BLANQUES	LES BORGES BLANQUES	Les Garrigues
DIPÒSIT CONTROLAT DE CASTELLNOU DE SEANA	CASTELLNOU DE SEANA	El Pla d'Urgell
DIPÒSIT CONTROLAT DE GERVERA	GERVERA	La Segarra
DIPÒSIT CONTROLAT DE CLARIANA DE CARDENER	CLARIANA DE CARDENER	El Solsonès
DIPÒSIT CONTROLAT DE LA CONCA DE BARBERÀ	L'ESPLUGA DE FRANCOLI	La Conca de Barberà
DIPÒSIT CONTROLAT DE LA GRANADELLA	LA GRANADELLA	Les Garrigues
DIPÒSIT CONTROLAT DE LLAGOSTERA (SOLIUS)	LLAGOSTERA	El Gironès
DIPÒSIT CONTROLAT DE LLORET DE MAR	LLORET DE MAR	La Selva
DIPÒSIT CONTROLAT DE MANRESA (II)	MANRESA	El Bages
DIPÒSIT CONTROLAT DE MAS DE BARBERANS	MAS DE BARBERANS	El Montsià
DIPÒSIT CONTROLAT DE MONTFERRER I CASTELLBÒ (BENAVARRE)	MONTFERRER I CASTELLBÒ	L'Alt Urgell
DIPÒSIT CONTROLAT DE MONTOLIU DE LLEIDA	MONTOLIU DE LLEIDA	El Segrià
DIPÒSIT CONTROLAT DE PEDRET I MARZÀ	PEDRET I MARZÀ	L'Alt Empordà
DIPÒSIT CONTROLAT DE TÀRREGA	TÀRREGA	L'Urgell
DIPÒSIT CONTROLAT DE TIVISSA	TIVISSA	La Ribera d'Ebre
DIPÒSIT CONTROLAT DE TREMP (II)	TREMP	El Pallars Jussà

TOTAL D'INSTAL·LACIONS 23. Tot i que l'Agència de Residus de Catalunya no els inclou, hi ha uns 20 dipòsits controlats classe II per residus no perillosos d'origen industrial, que caldria afegir ja que gestionen els mateixos tipus de residus no perillosos. La directiva 2008/98/CE, no fa cap distinció en l'origen dels residus (municipal o industrial) per tant, al llistat d'instal·lacions de dipòsits controlats de residus municipals, hi haurien de constar també els dipòsits per a residus industrials o comercials.

Per tal de reforçar l'interès per mantenir les incineradores i rebutjar la moratòria s'afirma que els dipòsits controlats son, ... “abocadors antieconòmics i insostenibles que haurien d'evitar-se”..., sobta que encara se n'estiguin tramitant de nous que generen conflictivitat social: Can Mata, als Hostalets de Pierola; Riba-Roja d'Ebre; Can Carreres i Can Balasc en tramitació a Rubí...

6. Cal deixar de donar suport a la incineració i l'abocament de residus per avançar cap a un model sostenible.

“En definitiva, la implantació d'un model d'economia circular requereix una planificació adequada que també lia de contemplar la possibilitat del tractament de residus no reciclables mitjançant la valorització energètica o la seva utilització com a combustible alternatiu sempre i quan el residu compleixi uns estàndards de baix contingut de substàncies contaminants i s'asseguri el compliment estricte de seguretat, de protecció de la salut de les persones i el medi ambient”.

RESPOSTA:

En la Comunicació de la Comissió UE 26/01/2018 sobre residus i energia s'exposa que hi ha un problema de sobre capacitat en alguns estats membres i un risc que alguns altres cometin els mateixos errors. Recomana als Estats deixar de donar suport al W2E (incineració), establir o augmentar impostos i eliminar els subsidis. Quan es tracta de països amb gran abocament, diu que la prioritat hauria de ser la recollida separada. Remarca que en el cas dels estats que depenen fortament de la incineració, haurien de pujar impostos, acabar amb el suport públic, desmantellar les instal·lacions antigues i establir una moratòria per a les noves. Convé acollir-se a la concentració en la recollida i reciclatge separats i no construir noves incineradores.

Brussel·les insta els països a deixar de finançar de fons europeus la incineració i les infraestructures de tractament de final de canonada.

La Comissió Europea ha instat els estats membres a eliminar progressivament el finançament públic per a la recuperació d'energia a partir de residus, en les noves directrius sobre residus i energia. Segons el document, els països amb alta capacitat d'incineració han de prohibir les noves instal·lacions mentre estan en servei les antigues instal·lacions. També se'ls recomana que introdueixi impostos més alts per a la incineració per a processos ineficients i que eliminin els esquemes de suport. Aquest no es el cas de Catalunya que en els PRECAT i PRINFECAT es destina la major part de les inversions en tractament de la fracció resta i tractament finalista (incineració i abocament. Alhora, el cost del cànon d'abocador és el doble del cànon per incineració. Per ser coherents amb la Comissió, mentre no s'abandoni la incineració com a tractament de final de canonada dels residus, el cost d'abocament i d'incineració hauria de tenir el mateix import, i augmentar el cost del cànon fins arribar a la mitjana europea de 130-150€/tona. La recaptació s'hauria de dedicar prioritàriament a prevenció, recollida de FORM i en infraestructures de compostatge.

Catalunya, 2 d'octubre de 2020

